

JEZUS, WIERNY KAPŁAN

Zakres studium: Hbr 5,1-10; Rdz 14,18-20; 1 P 2,9; Hbr 7,1-3; 7,11-16.22.26.

Część I: Przegląd

Tematy lekcji: Grzech oddziela nas od Boga. Jednak Chrystus przyszedł, by zlikwidować tę przepaść. Aby to uczynić, stał się naszym Arcykapłanem. Jego rola jest podobna do roli starotestamentowych kapłanów, ale także znacząco różni się od niej. Jezus został nazwany kapłanem „według porządku Melchisedeka” (Hbr 5,6). Oznacza to, że Chrystus jest kapłanem „na podobieństwo Melchisedeka” (Hbr 7,15). Król i kapłan Melchisedek żył współcześnie z Abrahamem. Kiedy sprzymierzeni królowie zaatakowała Sodomę i Gomorę, nie tylko ją zdobyli, ale także uprowadzili jeńców, w tym Lota, bratanka Abrama. W odpowiedzi na to Abram przypuścił kontratak, wyzwalając Lota i innych mieszkańców tych miast, oraz odzyskując zrabowane łupy. Po powrocie z bitwy Melchisedek, król i kapłan Salemu, pobłogosławił Abrama, a ten oddał Melchisedekowi dziesięcinę z całego łupu (Rdz 14). Melchisedek nie był inkarnowanym Chrystusem ani niebiańską istotą. Był po prostu człowiekiem, królem i kapłanem, a Paweł powołał się na niego w ramach użytecznego porównania. Melchisedek jako typ Chrystusa pasuje do argumentacji Pawła. Choć nie należał do plemienia Lewiego - kapłańskiego plemienia starożytnego Izraela - Chrystus stał się skutecznym i lepszym kapłanem, gdyż Jego kapłaństwo było według porządku Melchisedeka, króla-kapłana Salemu. Zwróć uwagę, że Melchisedek otrzymał dziesięcinę od Abrahama, co czyni jego kapłaństwo wcześniejszym i wyższym niż kapłaństwo lewickie. Tak więc kapłaństwo Melchisedeka jest trafnym typem królewskiego kapłaństwa Chrystusa.

Część II: Komentarz

Arcykapłańskie kwalifikacje

Hbr 5,1-4 zaczyna się ogólnym zbiorem kwalifikacji arcykapłana. „Albowiem każdy arcykapłan, wzięty spośród ludzi, bywa ustanawiany z ramienia ludzi w sprawach odnoszących się do Boga, aby składał dary i ofiary za grzechy i mógł współczuć z tymi, którzy nie wiedzą i błądzą, skoro i on sam podlega słabości. Z powodu niej powinien też zarówno za lud, jak i za samego siebie składać ofiary za grzechy. A nikt samego siebie nie podnosi do tej godności, tylko zostaje na nią powołany przez Boga, jak Aaron” (Hbr 5,1-4).

Łącznie dwanaście kwalifikacji arcykapłana jest wymienione w tych wersetach. Po pierwsze, opis funkcji: każdy arcykapłan jest (1) „wzięty spośród ludzi”, (2) wybrany „z ramienia ludzi”, (3) służy „w sprawach odnoszących się do Boga” i (4) jest wyznaczony, by „składał dary i ofiary” (5) „za grzechy”. Następnie opisane jest osobiste usposobienie: (6) potrafi „współczuć z tymi, którzy nie wiedzą i błądzą” i (7) „podlega słabości”. Ponadto (8) „za samego siebie musi składać ofiary za grzechy”, (9) tak samo jak „za lud”. Wreszcie kwestia powołania: (10) „samego siebie nie podnosi do tej godności”, (11) „tylko zostaje na nią powołany przez Boga”, (12) „jak Aaron” został powołany.

Wśród cech arcykapłana wyróżniają się cztery. Są to: solidarność z ludźmi (kwalifikacje 1-3), zdolność panowania nad emocjami (kwalifikacja 6), podleganie słabościom (kwalifikacja 7) i kapłańskie powołanie (kwalifikacja 12). Omówimy te cztery szczególne cechy, zanim skierujemy uwagę na kwalifikacje Chrystusa do tej funkcji.

Po pierwsze, arcykapłan jest wybierany spośród ludu. Powinien być Izraelitą (Wj 29,9.44; Lb 18,1-7) z plemienia Lewiego. Aaron został wyznaczony przez samego Boga jako pierwszy arcykapłan (Wj 28,1). Kiedy pewni ludzie, tacy jak Korach i jego zwolennicy, usiłowali wyznaczyć siebie i innych jako arcykapłanów, Bóg ukarał ich unicestwieniem (Lb 16,15-40). Kapłaństwo i jego funkcje nie były błahą sprawą, jak przekonał się król Uzjasz, który przypłacił trądem próbę ofiarowania kadzidła na ołtarzu kadzidlany (2 Krn 26,16-21). Ciekawe, że w okresie drugiej świątyni czyli okresie międzytestamentalnym, pod koniec królestwa Hasmonejczyków, Salome Aleksandra objęła panowanie jako królowa (76-67 p.n.e.), ale nie objęła funkcji arcykapłańskiej. Z powodu płci nie mogła być arcykapłanem. Zatem wyznaczyła swojego starszego syna, Hirkana II, na to stanowisko. Jego młodszy brat Arystobul II nie chciał się pogodzić z tą decyzją i rywalizował z bratem o to stanowisko.

Tak więc ziemscy arcykapłani byli mężczyznami wybranymi spośród ludu. Mieli także okazywać solidarność ze swoim ludem. Tak więc arcykapłan był Izraelitą, potomkiem Aarona z plemienia Lewiego. Jego zadaniem było reprezentowanie ludzi przed Bogiem oraz składanie darów i ofiar za siebie samego i za nich. Temat solidarności Chrystusa z ludźmi pojawia się w Hbr 2,17-18, a potem znowu w Hbr 4,14-16 i zostaje rozwinięty szerzej w Hbr 5.

Po drugie, arcykapłan, jak opisuje go *List do Hebrajczyków*, jest osobą zdolną do panowania nad swoimi emocjami w relacjach z nieświadomymi i błądzącymi. Potrafi „współczuć z tymi, którzy nie wiedzą i błądzą”

(Hbr 5,2). Idealny arcykapłan powinien być niezbyt surowy, ale także nie obojętny na grzech. Ziemi arcykapłan uczestniczył w ogólnych obowiązkach w ciągu roku kultycznego (Wj 29,38-46), ale tylko on składał ofiary w Dniu Pojednania (Kpł 16,1-25) i nosił urim i tummim (Wj 28,30). Jego obowiązkiem było spełnianie należących do niego funkcji w sposób nacechowany panowaniem nad emocjami.

Po trzecie, podczas gdy przynajmniej czasami arcykapłan musiał się czuć sfrustrowany grzechami popełnianymi przez lud (jak w przypadku arcykapłana Heliego, który błędnie oskarżył Annę o pijaństwo [1 Sm 1,13-14]), sam także podlegał słabościom. W Hbr 5,2 apostoł dosłownie mówi, że arcykapłan był „ubrany” w słabości czy „otoczony” nimi (Wj 28). To wyróżnienie jest ważne, gdyż słabości arcykapłana uczyły go łagodnego postępowania wobec błędzących. Jako arcykapłan okazywał solidarność ze swoim ludem, ograniczał swoje emocje, kiedy czuł się sfrustrowany, a także był świadomy faktu, iż sam podlega grzechowi. To czyniło go przystępnym człowiekiem.

Po czwarte, na urząd arcykapłana nie można było aplikować czy się o niego ubiegać. Pierwszy wyznaczony arcykapłan, Aaron, został wybrany przez Boga i nikomu nie wolno było samowolnie przenieść tego zaszczytu na siebie. Człowiek mógł przyjąć ten urząd jedynie wezwany do tego przez Boga.

Podsumowując, arcykapłan okazywał solidarność ze swoim ludem, panował nad emocjami, był świadomy swoich słabości i podejmował urząd na wezwanie Boga.

Pytanie do przemyślenia: Kiedy Kościół stosuje dyscyplinę korekcyjną wobec błędzących, dlaczego ważne jest okazywanie solidarności, panowanie nad emocjami i świadomość własnych słabości?

Kwalifikacje Chrystusa

W Hbr 5,5-6 Paweł kieruje dyskusję na Jezusa. Rozważa Jego Osobę w kontekście dwóch kwalifikacji arcykapłańskich omówionych w poprzedniej części, mianowicie Bożego powołania i solidarności z ludźmi.

Po pierwsze, Chrystus jako Arcykapłan nie przywłaszczył sobie sam tego zaszczytu, ale został wyznaczony na to stanowisko przez Boga. Jak Paweł podkreśla ten fakt? Przez połączenie dwóch psalmów. Oba z nich były wcześniej cytowane - w Hbr 1,5 i Hbr 1,14 - na początku i na końcu serii cytatów w Hbr 1,5-14. Pierwszy cytat pochodzi z Ps 2,7. Ps 2 jest psalmem mesjańskim mówiącym o wyznaczeniu Chrystusa jako przepowiedzianego Syna Dawida. Drugi cytat pochodzi z Ps 110,4 i wskazuje, że Chrystus został powołany przez Boga, by być Kapłanem. Jego kapłańskie dokonania zostały zaznaczone już w Hbr 1,3: „Dokonawszy oczyszczenia z grzechów, zasiadł po prawicy majestatu na wysokościach”. Paweł łączy tu motyw synostwa z motywem arcykapłańskiej służby Chrystusa. Jest On wyznaczony Synem Bożym i doskonałym Arcykapłanem dla ludzi „według porządku Melchisedeka” (Hbr 5,6), czy, jak stwierdza Hbr 7,15, „na podobieństwo Melchisedeka”. Podobnie jak Melchisedek, Chrystus jest Królem i Kapłanem. W porównaniu do lewickich arcykapłanów Chrystus jest lepszy od nich, gdyż potrafi łagodnie obchodzić się z nieświadomymi i błędzącymi. Podobnie jest w stanie „współczuć ze słabościami naszymi” (Hbr 4,15) i „dopomóc tym, którzy przez próby przechodzą” (Hbr 2,18). On „może zbawić na zawsze” (Hbr 7,25) i „uczynić na zawsze doskonałymi tych, którzy są uświęceni” (Hbr 10,14).

Druga kwalifikacja Chrystusa, mianowicie okazywanie solidarności z ludźmi, jest w oczywisty sposób widoczna w Jego cierpieniu, uczeniu się posłuszeństwa i stawianiu się doskonałym (Hbr 5,7-10).

Pytanie do przemyślenia: Przeczytaj Hbr 7,23-25. Dlaczego konieczne jest mieć lepszego arcykapłana niż kapłani z plemienia Lewiego?

Część III: Zastosowanie

Dotąd Paweł opisuje Jezusa jako możniejszego od aniołów w Jego zdolności jako intronizowanego Syna Bożego (Hbr 1). Jednak na krótko Jezus został uczyniony mniejszym od aniołów jako Ten, który przez śmierć zniszczył szatańską moc śmierci (Hbr 2). Jezus jest także opisany jako Ten, który nie mógł dać odpoczynku pokoleniu eksodusu z powodu niewiary Izraelitów (Hbr 3), ale jest w stanie zaferować odpoczynek postmesjańskiemu ludowi Bożemu (Hbr 4). Jezus jest także Kapłanem, który jest podobny, choć znacznie odmienny od kapłanów lewickich (Hbr 5). W świetle tych informacji, co jest kolejnym krokiem, do którego Paweł pragnie prowadzić swoich słuchaczy?

Paweł pragnie, by jego czytelnicy wzrastali w zrozumieniu arcykapłańskiej służby Chrystusa, widząc podobieństwo Jego kapłaństwa do kapłaństwa Melchisedeka. Jednak apostoł dostrzega pewne przeszkody. Jedną z nich jest lenistwo czytelników w słuchaniu Słowa Bożego - jako niedojrzali chrześcijanie potrzebują oni mleka zamiast stałego pokarmu i nie są biegli w nauce o sprawiedliwości (Hbr 5,11-14). Choć Paweł wypowiada się stanowczo, równoważymy napomnienie pozytywnymi stwierdzeniami dotyczącymi ich duchowego stanu, mówiąc: „Ale chociaż tak mówimy, to jeśli chodzi o was, umiłowani, jesteśmy przekonani o czymś lepszym, zwłaszcza co dotyczy zbawienia” (Hbr 6,9).

Pytania do zastosowania

1. Czy kiedykolwiek w naszym duchowym życiu powinniśmy być odpowiedzialni wobec trzeciej strony, poza Bogiem, za nasz duchowy rozwój czy regres? Omów tę kwestię.
2. Czy powinniśmy ponosić duchową odpowiedzialność przed ludzkimi autorytetami jak słuchacze Pawła byli odpowiedzialni przed nim? Dlaczego tak albo dlaczego nie?
3. Czy możliwe jest istnienie statycznych chrześcijan, czy też stagnacja jest przeciwieństwem chrześcijaństwa? Wyjaśnij swoją odpowiedź